

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ este de 2 ori; Joi'a și Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri estene 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon, sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 6.

Brasiovu 4 Februaru 20 Ianuaru

1877.

Imperiulu Germaniei.

Mare lucru se intempla in Germani'a cu oca- siunea alegerilor de reprezentanti in parlamentulu centrale dela Berolinu. Pre candu imperialismulu si domni'a lui Bismarck se credea mai sigura, pe atunci luà o lovitura de acele, de care mai inainte se audia mai multu numai din Franci'a monar- chica. Pana acuma la germanii cei flegmatici se audia cu ocaziunea alegerilor f6rte desu dicundu-se: Ni cã, ce se mai alegemu si noi? Cã Bismarck totu face cum vrea elu. Intru adeveru cã trufa- siulu, increditulu principe Bismarck si aristocratii sei -si batea pana acilea jocu de t6te partile po- litice si le facea se j6ce in ciuru de inaintea loru. Nici una inse nu a fostu maltractata asia reu, cã parti'a ce se numesce clericale. Sub pretestu de a combate si paralisa dogm'a infalibilitatii si a in- frange potestatea papii in imperiulu germanu, Bis- marck trecu prin parlamente cãteva legi noue, prin care autonomi'a dioceselor luà lovituri asia de grele, in cãtu chiaru si popimea protestanta re- clama asupra loru, din cauza mai virtosu, cã vedea si superintendentii, care e scopulu guberniului. Pers6nele eclesiastice ale protestantiloru dependea si mai inainte f6rte multu dela gubernu, ca-ci nu numai cele superiori, ci toti parochii se denumescu de monarhu la propunerea ministrului. Aici voiesce se aduca Bismarck si pe clerulu catholicu, precumu si cã se'i curme ori-ce comuniune cu alte cleruri catholice din celelalte staturi, prin urmare atatu mai virtosu comunicatiunea cu patriarhulu Romei, totuodata se puna man'a si pe sc6le, pe educatiunea si institutiunea tenerimei catholice, se-si schimbe, respective se cassedia mai multe can6ne bisericesci. Cu unu cuventu: lupta vechia inversiunata intre potestatea statului si a bisericeii, innoita preste totu teritoriulu Germaniei, pe unde sunt cat- holicii, d6ra mai intensiva in Prusi'a propria. Lectorii nostri isi aducu aminte, cã multi episcopi si arhiepiscopi si catholici desvoltara resistenti'a cea mai vigor6sa in contra lui Bismarck si a po- liticeii sale nivellat6rie, in cãtu acestuia ei remase numai cã se imple cu ei temnitiele s6u se'i exile- die. S'a intemplat si ac6sta, li s'au confiscatu si veniturile. Au fostu inse cativa archierei de familii aristocratice vechi, 6meni cu stare, cu in- fluintia si crescuti dela nascerea loru in libertate, 6ra nu in saracia, nici in jugu iobagescu, in spi- ritu servile. Acestia batuti pe unu terenu, mutara lupt'a pe altulu, in anii din urma mai multa cã infundata, cumu e foculu ardiatoriu sub spudia. In aceeași epoca gubernulu germanu detera multu de lucru si servilistii, cari intr'unu timpu -si ridi- cara capetele atatu de amarintat6rie pentru fun- damentele vechi ale societatiei europene, in cãtu se spune cã de siguru, cã una din cauzele prin- cipali, pantru care au caletoritu cei trei imperati de repetite-ori unii la altii, a fostu cestiunea a socialismului, care si-a intinsu ramurile sale preste cea mai mare parte a Europei, nu in modulu acelu fragorosu francescu, d6ra cu atatu mai siguru. Doctrinale socialismului sunt pentru societatea europ6na revolutionarie in sensulu strictu alu cuventului. Las' cã toti socialistii sunt repu- blicani de profesiune, prin urmare adversari ai monarchiei, fia aceea absoluta, fia constitutională, dara apoi ei sunt inimizii jurati ai plutocratiei,

adeca ai concentrarei capitaluriloru in mani pucine, s6u cumu dicu densii, ai inavutirei si ingrasiarei din sud6rea mili6neloru, prin esplotarea tiranica a capitalului de braç'a si de sciintia, de aceea pretindu, ca braciile si capulu, adeca mintea, sci- inti'a, se intre la parte drepta cu capitalulu, prin urmare cã si proprietarii de mosii se inpartia ve- nitulu in doue cu muncitorii, cu cultivatorii mosii- loru, in cãtu aceia nu le potu s6u nu vreu a le cultiva ei insii cu braciile proprii si cu ale fa- miliei loru. Preste ac6sta socialistii lucra neince- tatu inca si pentru desfiintierea armatelor per- manente si introducerea in t6ta lumea a sistemii de militiani, cã in Elveti'a si in America septem- trionale. Ei sunt bine organizati si propagand'a li se intinde preste t6te tierile; ea este in ter- nati6nale. Se intielege de sine, ca in sensulu acestoru doctrine multime de legi europene din sfer'a dreptului publicu si privatu ar' fi se se arunce in cosiulu cu maculaturi.

Guberniulu germanu impluse temnitiele si cu socialistii, pe multi exilase, si acumu se credea in destula securitate din partea acestora. Singur'a grija ce portã pana acumu era, ca industri'a si comerciulu suferi f6rte greu, multime de fabrici se inchidu si cadu mai alesu din caus'a hostilei concurentie francesci, si asia mii de laboratorii re- manu fora pana de t6te dilele. Alegerile din dilele trecute detera proba noua lui Bismarck si la toti despotii, ca nici ideile nici f6mea si golatatea nu amutiescu in put6rea temniteloru. Spre mare spaima a pseudoliberaliloru Germaniei, catholici, carii era considerati cã trantiti la pamentu, pana in 15 Ianuaru sc6sera din urna 95 deputati clericali. So- cialistii, carii se vedea nulificati, alesera ce e dreptu numai 10 de ai loru, d6ra in mai multe cercari electorali avura minoritati asia de respectabili, in cãtu parti'a contraria trebui se'si inc6rde t6te po- terile, pentru cã se'si scotia candidati de ai loru, 6ra in 66 cercuri trebue se se faca alegeri noue, din caus'a unor neregularitati. Adeveratu cã membrii camerei deputatiloru sunt cu totii 397; d6ra germanii se afla desbinati in vreo cinci par- tite mai mari si cinci fractiuni, din care parti'a cea mai numerosa numita a nationaliloru liberali s6u mai bine pangermanisti, are numai 105 mem- brieri; toti ceilalti sunt desbinati in conservativi imperialisti, poloni din Posnania (Posen), progres- sistii, alsaciani, particularisti etc.; prin urmare clericali cu minoritatea loru de 95 pana la 100, cu carii vot6dia mai totudeauna socialistii si polonii, voru sci manopera asia, in cãtu majoritatea se se p6ta face numai cu ajutoriulu si pe placulu loru. Parti'a clericala nu are de scopu numai libertatea eclesiastica, ci si altulu politicu de mare inportan- tia. Tient'a cea din urma, catra care al6rga Bis- marck cu parti'a sa, este unificarea absoluta a Germaniei asia, in cãtu successive se rest6rne t6te tronurile, se prefaca pe suveranii actuali in simplii gubernatori si in unele casuri nici atata, ci se le d6, cumu amu dice, pasportu, si asia se remana susu si mare unu singuru tronu, adeca celu im- peratescu. Germani'a meridionale in majoritatea sa catholica, cu Bavari'a in frunte, vede bine in catrau tinde Bismarck & Co., de aceea incep6 se desv6lta resistenti'a cea mai energioasa cu ocaziunea alegeri- loru actuali. Precumu noi in patri'a n6stra, asia

si germanii in majoritatea loru au inceputu se simtia amaru poterea brutale si greu apasat6ria a unificarei si a centralismului; de aceea vedi la ei partile cu totulu deferit6rie in doctrinele loru, uninduse in modu provisoriu, pentru cate unu sin- guru scopu, precumu este de e. si astadata resturnarea despotismului nivellatoriu. Bismarck mai sta inca tiapanu in siea, dara elu inca nu este nici nemoritoriu, nici atotopotente. Destulu atata, cã Germani'a e desbinata cumu se cade in partite, dintre care mai alesu doue sunt organizate minunatu, dispunu si de capitaluri mari, fora care a face politica, insemn6dia a innota pe uscatu.

Brasiovu in 5 Febr. 1877.

Camera ungur6sca, desi este intr6ga si sane- t6sa totusi sta cã om6ra stricata. Ea a gatatu ma- cinisiulu si guvernulu nu este in stare se i mai de de lucru, de6race si dinsulu este asiã de incur- catu acum in cestiunea bancei nationali si preste totu in caus'a noiei impacatiuni dualistice, la care i se mai adausera si necalificabilele demonstratiuni Kossuthiane, inca sta numai cã frundi'a pe apa, nu scie astadi, d6ca nu cumva are se demissionedie mane. Dlu Tisza si socii sei se jurara pe ceriu si pamentu, ca ei nu se voru mai duce la Vien'a in caus'a impacatiunei pana candu nu voru sci si- guru, ca nemtii au se subscrie totu ce ceru dinsi. Abiã a trecutu inse de atunci o luna de dile si astadi vedemu pe dlu Tisza cu unii collegi de ai sei, ca petrece 6rasi in Vien'a, inse nu fiindu- ca i-a chiamatu d6ra nemtii, cã se le subscrie t6te pretensiunile, ci din contra, ei s'au dusu se spuna nemtiloru, ca au de cugetu se capituleze, d6ca se va aflã unu mediulocu finu de capitulare, incatu se nu se blameze tare. Pana acum nu scimu inca, d6ca nemtii au primitu s6u nu conditionile de ca- pitulare ale unguriloru, s6u ca acestia au fostu necessitati a se int6rce acasa cu buzele imflata si cu fric'a in spate, ca adi mare voru trebui se se retraga dela potere si se faca locu lui Sennyey, care inse cu greu se va invoi a primi mostenirea dlui Tisza.

Si cumca dlu Tisza se afla intr'unu cornu de capra, se vede si de acolo, 6ca unele din cele mai devotate organe ale sale, precum este si „P. Lloyd“ i-au intorsu dejã spatele si atriga in gur'a mare, ca poporatiunea din ti6ra si-a perdutu dejã t6ta in- crederea in camera si guvernulu, in acesti factori constitutionali, cari in locu se intar6sca si sustiena organismulu statului, stau amortiti in neactivitate si prin ac6st'a facu se dispara consciint'a consti- tutionala, credint'a in soliditatea instituti- niloru esistenti.

— D6r dlu Tisza s'a compromissu pucinu si prin aceea, ca 6meni din parti'a, ba chiaru func- tionari publici au participatu la deputatiunea Kos- suthiana, care impregiurare, si preste totu intr6ga comedi'a cu deputatiunea, nu pot6 face buna im- pressiune asupra tronului. Pentru aceea dlu Tisza se si inc6rca se mai repareze ce s'a stricatu, or- donandu p. e. prefectulu respectivu, cã se inc6pa procedur'a disciplinaria contra primariulu orasiulu Czegléd, din caus'a participarii acestuia la deputa- tiunea Kossuthiana. Cu asemeni dispositiuni inse,

pre cari ungarulu le califica cu „esó után kepenyeg“ se face numai de risu.

— Negotiatiunile de pace între Turci'a și Serbi'a nice n'au început bine și au și dat peste dificultăți. Turci'a se învoiesce la încheierea păcii pe baza tratatului de Paris și cu respectarea statului quo ante bellum, înse cere, că Serbi'a să deă garanție, cumca va respectă pacea. Serbi'a din partea sa mai cere încă, că Turci'a să se renunțeze și la tributulu, cu care Serbi'a este în restanță și să admită și o regulare a confinieloru în favoarea Serbiei, adică cu alte cuvinte, că Turci'a să cedeze Serbiei și unele părți de teritoriu. — La casu cându pacea nu se va poté închiá, încatu va trebui să se suscêpa inimizitiele de nou, atunci Russi'a nu va mai întârziá nice unu momentu de a intrá în acțiune. Acest'a este și sensulu cuvinteloru lui Ignatieff, pronunțate în ședinși'a din urma a conferinței, cându dise, că déca Pórt'a va începe de nou resbelulu contra Serbiei și a Muntenegrului, atunci Russi'a va considerá acest'a că o provocare a Europei întregi la resbelu și dîns'a din partea sa nu va avé, decatu să intre în resbelu, provocată fiindu de Turci'a. Și nu începe îndoiéla, că Russi'a va portá grigiá, că pacea se nu se închieie, ci inimizitiele se se începă de nou, pentru că Russi'a se póta dice, că nu ea, ci Pórt'a otomana i-a dechiarat resbelu.

— Ministrulu de resbelu rusescu a raportatú dejá imperatorului, că armat'a de sudu este dejá concentrată, încatu în totu momentulu póte se și se trimite ordinulu de plecare contra inamicului, deóráce ea va poté se corespunda pe deplinu.

— Din partea principelui Górciacoff sa signalisatú o notă catra puterile europene, unde se exprime mai înainte de tóte parerea de reu, că conferința n'a dusu la scopulu doritú, înse totu odată constată cu multumire, că puterile europene au doveditú cu acésta ocaziune, cumca între dinsele nu existe nice o diferență de pareri relativu la modalitatea, cum se se resólve cestiunea orientale. Not'a accentuá mai departe, că de o activitate diplomatică ulterioară nu mai póte fi vorba. Déca Europ'a nu va pasi mai departe asiá precum s'a întielesu la conferința, atunci va trebui să se facă acéști'a alianți'a celor trei imperati. Înse déca careva dintre cei trei aliați n'ar poté se ie asuprasi acésta misiune, atunci celelalte doue puteri voru procede independentu, deóráce Russi'a nu póte seși uite de misiunea sa tradițională, de a se îngriji de îmbunătățirea sórtei creștinilor din Orientu. În fine se accentuá, că Russi'a nu se mai considera legată de tratatulu de Paris, deóráce Pórt'a otomana a violatú în modu flagrantu acelu tratatú.

— Renunțitul conducătorulu alu partitei liberale din Angli'a, dlu Gladston, primi dilele trecute o adresa dela clubulu liberalu din Taunton, cu care ocaziune accentuá, că Turci'a a violatú tratatulu dela 1856, prin urmare pentru Angli'a a încetatú ori-ce obligamentu, ce resulta din acelu tratatú.

— Austri'a nóstră este dualistică și în politic'a esternală. Ungurii sunt turci, și vreau să lupte cu semi-lun'a contra crucei, pre cându nemții, de și nu vreau să fie muscali, totuși din considerațiuni grave ar voi să susțină relațiuni de amicitie cu muscalii. Prin urmare ea vré să se siéda pe doue scaune, dér va patí-o, ca-ci va trebui să cada printre ele. — De altmíntrelea se afirmá, că imperatoarele Germaniei ar exercitá o mare presiune asupra suveranului nostru, că se se întielega cu imperatoarele Alessandru, și se nu spargă alianți'a celor trei imperati.

— Din Romani'a se comunica, că de alungulu malului Dunarei se facu fortificațiuni de pământu și se arméza cu tunuri de sistemulu lui Krupp. Mai multe reduturi în fața Vidinului ar' fi dejá gata.

— Don Carlos, care s'a batutu trei ani de dile întregi pentru tronulu regalé din Spani'a, a petrecutu mai multe dile în Bucuresci. „Monito-

riulu oficialu“ reportéza, că domnitoriulu Carolu a datú unu prandiu în onórea ospelului, la care a intrunitu pe ministrulu presedinte, pe principele D. Ghica, pe marchisulu de Respaldiza, chambelanu, și pe generalulu Gonzalez y Boet, adjutantele lui Don Carlos.

— Unu decretu alu regelui Italiei dá convențiunei comerciale semnate între Romani'a și Itali'a ia 16 Nov. a. tr. deplină executare. — Ambasadorulu francesu Chaudordy și celu italianu Corti se întorcu dela Constantinopole prin Bucuresci.

— În camer'a deputatiloru Romaniiei, ședinți'a din 17 Ian. se primí art. 37 din bugetulu culturului și instrucțiunei publice cu adașu de 3000 de lei în locu de 2000. „Și anume 1000 lei, că subvențiune societății literare.“ „Romani'a juna“ în Vien'a; 1000 lei că subvențiune „celorlalte societăți romane literare de prestă Carpați fiindu centruri de cultură“; 1000 la scól'a de meserii de baiati în Jasi. —

Praga în 14/16 Ianuaríu 1877.

Ce óre este mai reu, séu ce este mai bine: se și se pună pumnulu în gură, că se nu poté grai adevéru, séu se și se permită a vorbi adevéru, cum te taia capulu, și apoi se și se spargă capulu?

Veti dice dóra, că este lucru de gustu; paremi-se înse că este mai multu lucru de caracteru. Despotulu mai multu — 'ți pune pumnulu în gură, ca-ci știe să apretinésca efectulu adevéruului odată pronunțatú; despotulu crudu te lasă să vorbești ce vei vré, și cându nu-i place ceea ce ai disu, te ia la trei parale și te fréca bine-bine, foră se și pase de consecințe.

În fericít'a nóstră monarhia avemu pe fața esemplulu ambeloru maniere. În părțile unghurene nu existe confiscatiunea gazeteloru, foră processu, dér juriurile sunt ale celoru dela putere și pedepsele prescise de lege sunt cele mai draconice sub sóre. Dincóce în părțile tiereloru ereditare este confiscatiunea și procedur'a criminală obiectivă, adică: catu ce procurorulu, (caruia îndată după esirea fóiei de sub presă este și se presentá unu esemplariu,) dicu, catu ce procurorulu a observatú ceva în fóia, ce nu intra în șocotéla, dispune confiscarea ei și numai decatu o dá în judecată — nu pre Redacțiune, ci fóia și tribunalulu o condamnă pururá foră apearare. Ecce pumnulu în gură.

Dér nu numai atât'a este diferenți'a în privinți'a presei între Cis și Trans., ea merge multu mai departe și șiteréza chiaru principiile generali ale dreptului publicu și privatu. N'ar crede omulu acéști'a, déca n'ar vedé o pré desu cu ochii. Și tocmai unu casu drasticu de acestea mi dede motivu de a vi scrie aceste.

Organulu opozițiunei de statú de aici „Politik“ nu e șeptemana se nu fia confiscatú celu pucinu de doue ori, apoi nu odată confiscarea se face pentru citare articlu reprodușu din vre o fóia de dincolo de Laita și încă guvernamentale!

Casulu confiscării mai nóue este unulu dintre cele mai caracteristice, care întru catu-va ne privește și pre noi Romanii, din care causă asiá credu, că merita să-lu cunoșca cetitorii „Gazetei.“ Numérulu 16 din 17 Ian. fú confiscatú pentru o corespondință diu Pest'a, carea vorbește despre „Albina“ și atinge motivulu încetării ei, anume credinți'a lui Babesiu, cumca între criticele impregiurari de astadi va poté face mai folositorie servitíe națiunei sale prin diaristic'a germană, unde interesele romane séu nu sunt reprezentate séu fórté reu. Se dá cu șocotéla, că chiaru Babesiu prin acea corespondință voiea să se și facă debutulu. Slaba încoragiere cu pumnulu în gură; dér încă cându va ceti în nr. 23 din 24 Ian. adică tocmai la 8 dile șententi'a publicată asupra acelei corespondinție, în care de dóue ori se cuprinde crim'a de les'a Maiestate și una dată delictulu agitáțiunei contra păcii și ordinei publice! Se dai în

palme și se și faci cruce de atata cutezare într'un singuru articlu de biete dóue colóne! Nu se poté cá pe cetitoriu se nu-lu cuprinda curiositatea; și bine, éta me aflú în pozițiune de a i-o molcon întru catu-va.

„Politik“ are 9000 de prenumeranti, dîntu cari cam 4000 numai aici în Praga; acéști'a fac unu numeru de cetitori până la 40,000. — Confiscatiunea de comunu urméza după ce s'a esșentatú espeditiunea locală, une-ori și după ce s'apornitú post'a străina, și atunci peste diumetal dîntre cetitori primescu nrulu confiscatú. Asiá l'au primitu și eu; vi-lu comunicu aici alaturatú, că să ve convingeti despre cuprinsulu cestiunetei corespondinție, se ve convingeti, că aceea nu cuprinde decatu citatiuni din „Albina“, din „Hon“ și din „Ellenör“, asupra ultimei epistole a lui Kossuth, anume indignatiunea Albinei pentru avisarea din partea lui Kossuth, la actulu de tradare alu regimenteloru maghiare la Solferino și Sadova, cându adică acestea în faci'a inamiculu puseră cárp'a albă în baionetta; tragundu o scurtu consecință logică de aci; mai departe lamentarea lui „Hon“, ca tier'a, libertatea, națiunea maghiară, n'au amicu adevératu decatu numai pe Franciscu Iosefu; ca nu li e amicu nici Carolu, nici Milanu, nici Cesarevici, nici Victoru Emanuilu, nici chiaru betranulu Garibaldi, nici capii partiteloru și ai naționalitatiloru, ci numai Franciscu Iosefu; îndegétandu acea corespondință cu trei cuvinte ca us'a; în fine parabola lui „Ellenör“, carele admite vorb'a lui Kossuth, cumca carpelele de impacatiuni ale domniloru maghiari cu Austri'a nu sunt decatu șierpele alungatú în iérba, carele ocașionalmínte ér iese la lumina, adaugundu că: totu mai bine pentru patri'a maghiară o asemene alungare a șierpelului în iérba, decatu a permite, că se iésa din iérba tóte vi-peretele din lume, adică, că se și redice capulu naționalitatile din tíera și de prin prigiurulu tieriei.

Ei bine, cine din coló preste Laita ar fi în stare a aflá și demonstrá întru acéstea vr'o crimă, și mai vertosu capital'a crimă de les'a Maiestate?!

Dincolo tóte foile publicare neciontata epistol'a lui Kossuth și tóte o comentară, cari de cari în modu mai agerú și mai drasticu; ambele mai susu citate oficióse ale lui Tisza, prin nisce gloșe, precum veduramu, foră se vré a plesni cuiva prin capu a le face processu și a le tacsá de criminală în cumplit'a mesurá a procurorului și tribunalului de aici.

Vedeti ce a facutu dualismulu din unitatea și moralitatea acestei monarhie. Și apoi óre se mai póta avé acésta monarhia sublim'a misiune de a cultivá și fericí egalmente pe popórele ei?*)

Orestia în 12/1 1877.

Prea știmate domnule insp. școl. Réthi!

În dilele aceste fuseiu citatú înainte judecatoriei de aici, a-mi dá fashiunea în urm'a aretării, ce ai binevoitú a face contra mea pentru întrebunțiarea istoriei de I. Moldoșanu și Abcdarele de Petri, ce mi amu și dat'ó — și fiindu-că nu ni se prea dá ocaziune a convení la olaltă, că se mai vorbimú asupra acelei crime colosale, 'míiau libertate a 'ți scrie câteva șire și asiá se ne tragemu nitielu șocotéla prin epistóle.

Din capulu locului nu m'am potutu mirá de ajunsu, cum dta cu o asiá nepasare, chiaru acumu în tempulu acéști'a criticu, cându totu patriotulu bunu dorește pace, cauti nodu în papura și te pui, asiá dicundu, pe picioru de bataia cu mine.

*) Noi încă cetiramú cu tóta atenziunea acea corespondință din „Politik“, dér nice cu microscopulu nu amu poté descoperi macaru alusiune de lesa-maiestate. Din contra, avemu pe pulpitululu nostru articlu maghiari, plini de alusiunile cele mai vetemátorie, pe cari nici cá citatiuni nu ne-ar veni să le reproducemú. Dér' încă respunsulu lui Kossuth datú fanaticiloru dela Czegléd? Dér lesa-maiestate contra imperatului Rossiei pronunțată de popa Dobos? — Rad.

Nu m'amu potutu de ajunsu mirá, ca ce te a indemnatu de 'mai inculpatu, ca asio fi folositu istoria de I. Moldovanu si Abcd. de Petri in clasa III-a normale de aici — ceea ce sciu bine, ca nu e adeveratu. —

Ca ai aflatu la 3 elevi istoriele acele, e adeveratu; dér' despre acea, ca nu le am folositu si nu le am introdusu in scóla te ai convinsu insuti, candu ai pusu intrebaria captativa ea baietii acei inocenti, ca pana unde au invetiatu din istoria? Si ei au respunsu, ca „inca nu au mai inceputu.“ Nu au mai fostu inceputu, pentru-cá cu numai cu vro cateva dile mai 'nainte de aceea venisemu la scóla de aici si tremissemu dupa alte manuale — nu dóre mai bune, ca cu ale d. Moldovanu nici nu se potú compará, dér' pentru-ca de acele ve placu d-vóstre, care inse pana atunci nu oru mai fostu sositu. — Apoi si aceea e adeveratu ca ai aflatu Abcdare de ale lui Petri in sifoneriulu scólei, pentru-ca fostii invetiatori in anulu trecutú le au adunatu de la elevi si le au pastratu acolo. Inca nu'mi potú inchipuí, cum vii d-ta cá omu de specialitate la ideea aceea, de me inculpi ca intrebuintiezu Abcdare in clasa III-a normale? Póte ca nu scii, ca in scólele nóstre confessionale se propune in clasa I-a cetirea, pentru-ca, vedi dómne! scólele nóstre nu suntu asia organizate si nu avemu asia pedagogi mari cumu aveti d-vóstra in scólele comunale si de statu. Acolo se póte se aveti altu metodu nou, alta procopsáa unгурéscá.

Dér' se venimu ér' la istoriele acele urgisite. Spunemi rogute, prea stim. dle inspectoru scóla, pentru ce le au opritu regimulu? Ca din punctu de vedere didacticu e mai buna cá multe istorie de ale d-vóstre. Neadeverari inca nu contiene, ca-ce dlu Moldovanu nu au fabricatu in istoria aceea nimica dela sene; precumu suntu dedati a face profesorii d-vóstre, ei au estrasu numai adeveruri din alte istorii scrise de istoricii cei mai renumiti; caror'a le dau crediementu alte popóra mai culte cá unгурii. Eu am invetiatu in scólele d-vóstre din istorii pline de neadeveruri . . . , si totusi regimulu nu le au opritu. Dér' pe ale lui Moldovanu le opresce regimulu actualu; ceea-ce asiu mai sta se dicu, ca e o absurditate, ca-ce cu atata mai tare se latiescu intre poporu, fiindu facare curiosu a sci, ca ce contiene de s'au opritu; prelunga aceea se mai si irita spiritulu unuia si altuia, precandu fericirea patriei cere liniscea acela. Apoi gurile invetiatorilor totu nu se potú oprí; ei potú spune si propune eleviloru istoria aceea in totu cuprinsulu ei, fora cá elevii se aiba manualele in mana — si ast'a nu sar' poté oprí nici atunci, candu ar' stá la spatele fiesce carui invetiatoriu cate unu inspectoru scolaru, ba chiar' de sar' arde tóte istoriele romanesci, unu invetiatoriu consciu chiamarei sale nici atunci nu va in-cetá de a propune adeverulu istoriei nationale si alu lasá uitarei, pentru-ca scie, ca „uitarea e ne-sciintia, ne sciindu, n'o poti iubi, si neiubindu nu aperi, nu te aperi nu vei fi.“ (C. Bolliacu.)

Dér' se'ti mai spunu si alt'a, numai se fia diu intre patru ochi: déca ar' vré cineva, cá se descepte in elevi fal'a nationale, aretandu-le originea stralucita, eroismulu, virtutile, glori'a, fericirea si cultur'a 'nalta a stramosiloru lorú — si érasí se sadésca germinele urei nationale in animele acelora faci'a de alta natiune conlocuitória, pe care romanulu o-au ajutatu in timpuri grele, in timpuri viforóse si pline de nevoi; ér' acea natiune, dreptu respata, i-a insultatu vechi'a fala, 'lu-a despoiatu de drepturile umane, 'lu-a impilatu despretiindulu mai multu cá pe unu animalu si in urm'a vrú sa-i rapeasca si limb'a, celu mai pretiosu tesauru alu vietiei unei natiuni; tóte aceste dicu, se ar' poté face fora intrebuintiarea istoriei lui Moldovanu. Déca ar' vré cineva se arete eleviloru, ca tóte relele ce le a suferitu romanulu se tragu numai dela unгурi? nu are lipsa de istoria aceea — ci ar' trebui numai se interpreteze din cartile d-vóstre tóte institutiunile ce au tientiú totudeaun'a a despoia pe poporulu romanu de drepturi, de libertate si prin aceea de cultur'a si fericirea lui. — Au nu ati denegatu patri'a romanului chiaru prin lege si 'lu a-ti numitu numai de suferitu iu tíera pentru folosulu ei? In evangeliulu acela dr. alu d-vóstre sta: „Noha az oláh nemzet propter bonum publicum admittatott ez hazában, mindazáltal nem vevén eszében állapotjának alácsóny voltát.“ (A. C. I. 9.) Ore la ce au tientiú legile acelea? — La aceea, cá se stérgea personalitatea natiunei romane; si apoi cá se nimicésca si cea mai de pre urma radia de libertate, le rapesece totu prin lege si mijlócele traiului vietiei, dandui

in manile domniloru pamentulu cá pre o vita si 'lu léga de glia, cá nu cumva se se mai póta redica vr'o data Glebae adscriptis D. T. part. I. 25 §. 2. Dér' ce scopu au avutu privilegiile, cu cari au fostu incarcati aristocratia maghiara, secuii si sasii? Ce scopu a avutu uniunea celoru trei natiuni? — La ce au tientiú tóte institutiunile un-guresci si pentru ce i oprise pe romani se invetie la scóla? — Pentru ce au amblatu in ruptulu capului se desbine pe romani si prin biserica, candu ved-au, ca nu-si ajungu scopulu pe cale politica? Totu numai cá se i póta sterge mai iute din numerulu gintiloru. — Si romanii cu ce le au resplatitu? Cu aceea, ca'si versau sangele eroicesce pentru unгурi contra turciloru, cei mai neimpacati inimici ai d-vóstre, pre cari ii aflatu acumu de consangeni.

Au nu e adeveratu, ca unгурii in tempurile mai dincóce s'au incercatu se ne contopésca in natiunea lorú cá se faca unu „magyar ország“ mare si tare? Au nu e adeveratu, ca in diet'a din Clusiu de pe la an. 1842 a-ti adusu proiectu de lege, prin care i se da romanului terminu de 10 ani cá se invetie un-guresce. Au nu li se demandá episcopiloru romani, cá se traduca cartile bisericesci in limb'a maghiara. Au nu amblá Kossuth cá tarbatu se faca si din pietri si lemne unгурi, incatu dise Szecsényi „ne kényyszerítsük őket tüzzel, vassal“. Vedi dle! aste suntu fapte, ce se afla scrise si in cartile d-vóstre. — Stergetile din ele — prin fapte nobile — si atunci de siguru nu veti mai duce teama de istoriele lui Moldovanu si Abcdarele lui Petri. — Dér' ce ne trebuie se frun-diarimn paginile istoriei spre a atitia ura in scolaru? E destulu se le spunemu: tendintiele d-vóstre de acumu si purtarea, prin care ne calcati institutiunile bisericesci si acele drepturi pucine cascigate pe tempulu celu fericitu alu absolutismului, ce aru fi trebuita se mai dureze vr'o douedeci de ani. — Vedi dle! ce lesne póte unu invetiatoriu atitia ur'a nationale, spuindu-le fora carte lucruri de acele eleviloru. Apoi nu e absurditate a oprí cutare séu cutare manualu de scóla? —

Catu pentru mine inse fi siguru, dlu meu, ca nici odata nu me voiu demite, cá se spunu eleviloru mei astufeliu de lucruri, nu, ca me temu spunendule astfeliu de crudelitati se nu degenereze póte sute de animi nobile romanesci: — nu, ca nu vreau se facu din ei barbari, ci se desvóltu in ei simtiuri nobile, se le aretu calea virtutiei; si scopulu 'lu potú ajunge numai atunci, déca le spunu in scóla fapte maretie si adeverate, fapte nobile si virtuti.

Decamdata atata, cu alta ocaziune mai multe.

B. N. Herlea.

Notati diverse.

Deva si ér' Deva. Ce onóre pentru densa! Faimosulu „Kelet“ din 19 Ian. descriindu lucrurile comitetului administrativu din comitatulu Hunedórei, tienstú iu 12 Ian., face érasí cunoscuta rol'a famósa jocata de ilustrulu si bine cunoscutulu domnu inspectoru Réthy Lajos, care cu acésta ocaziune isi propusese a spala pe dn. advocatu Sigism. Borlea fara sápu, pentru revelatiunile facute de acestu domnu in diet'a Ungariei. Dupa dn. Réthy Lajos, functionarii romanesci in fostulu comitatu alu Zarandului n'au inaintatu mai nimicu (??) invetiamentulu, din contra functionarii magiari in comitatulu Hunedórei au facutu minuni pe terenulu acesta, cá dela 1873 incóce (insemnati bine anulu) numerulu scóleloru si alu docentiloru s'a inmultitu cu 116%; scóleloru romanesci li s'au datu sub-ventiuni dela statu, cumu si requisite scolastice (da, din sum'a castigata prin loteria inca din dilele ministrului br. Oetves, asia dara din pung'a toturorú). In fine marele patriotu Réthy asigura pe lume si pe tíera, cá multime de comune au cerutu si mai ceru mereu, cá se li se dè scóle magiare, ele de buna voi'a lorú, nesilite de nimeni. Asia déra scólele din celu mai mare comitatu alu Transilvaniei le facu romaniloru numai functionarii magiari? Atunci din acelu reportu, preste mesura „authenticu“, urmédia dupa logic'a cea mai firésca din lume, cá duii protopopi romanesci de ambele confessiuni si cu parochii comunelor romanesci, in sfer'a instructiunei poporului ar' fi totu atatea utilitati, séu in casulu celu mai bunu, machine ale solgabairiloru si inspectoriloru. Urmédia si mai multu: cá chiaru ordinarietele respective nu ar' mai avé nici o auctoritate si nici o influentia la poporanii lorú, déca densele — se

intielege dupa reportulu ilustrului inspectoru — sunt silite a lasa infintiarea de scóle confessionali cu totulu in grija slugabairiloru.

In adeveru, noue inca ni se pare, cá pe acolo de cátra Banatu si „Tyimnyiór'a“ nu póte se fia tocma lucru curatu. Mai de multu, candu caletoriamu in partile acelea, ne aducemu aminte, cá intrebamu pe cate unu protopopu rumenu la facia: „Audiu, cá comun'a ceea colea are preste 150 de familie si nici umbra de scóla. Cumu se póte acésta dupa atatea porunci?“ — „Se póte prea bine Gospodine, blagorodnice, cá déca'i silescei, indata 'ti amerintia cu trecere la „unatie“. (Unatie). — Mergeai mai departe. „Ce este Reverendissime, nici aici in orasiu nu aveti scóla?“ „Oh amantissime, clarissime, zelosissime domine, déca cumu le vorbesce de scóla, se lauda cá voru trece éra la pravoslavie (in drépt'a, la viie). Acuma dara nici la unatie nici la pravoslavie, ci cu totulu airea. Unde?“

Precandu scriamu acestea, éca cá ne pica in mana urmatoriulu descantecu:

Dascaleniulu cu magyarca

Jóca 'n Dev'a si 'n Branisca.

Ieniceri copii de lele,

Ascultati vorbele mele:

Se vorbiti cumu place mie,

Si'mi treceti la calvinie.

Ast'a place Gospodine si Blagorodnice, Aman-tissime si Clarissime?

(† Ioane Fratila.) theologu absolutu, dupa unu morbu greu de idropica, ce l'a torturatu mai bine de 6 luni, 'si dede sufletulu celu nobilu in man'a creatorului in 28 Dec. 1876. — In semnu de reconscientia „pentru intim'a amicitia ce o a pastratu facia de mene, vinu, cá din multele datorintie, ce le am facia cu spiritulu lui departatu acumu de mine, si cari datorintie le voiu implení totudeauna, cu o anima curata demna de a lui, vinu se anuciu fostiloru lui cunoscuti si colegi departarea-i din mediuloculu nostru, din acestu teatru, unde adeseori celi rei tienu locul primu. Din parte-mi adaugu numai atata: Dute umbra amica, dute liniscitu cátra locul de fericire, care-su securu, ca l'ai dobenditu prin nemacularea sufletulu teu, ce te-a caracterisatu mai multu, prin virtutea si pietatea ta de modelu aici pre pamentu, ce te-a incununatu in modu solemn, prin nobletia, iubirea si constantia, ce o ai aretatu totudeaun'a si cari te-au facutu se fii celu mai iubit de conscolarii tei, mergi si te liniscece, umbra amica, ca ti-ai implenitu missiunea; te-ai aratatu multiamitoriu lui D-dieu pentru talentulu teu celu fromosu, cu care te-a incununatu, intrebuintiandu-lu spre totu, ce a fostu placutu lui D-dieu, onositu, dreptu jacia cu ómenii; — mergi, dicu, nu voiu se te mai opacescu, mergi si viséza in fericire, si eu me juru, ca spiritulu teu va fi porurea iu-aintea mea. Patriotulu lui.

(Despre consiliulu celu mare turcescu) aflamu in „Diurnalulu de Coloni'a“ urmatoriele detaiuri: „Consiliulu érá compusu din vr'o 200 de demnitari mari si notabili. Pentru respingerea propuneriloru conferintiei au vorbitu fostulu mare viziru, care dechiará, ca acceptarea acelorú propuneri este identica cu sinuciderea Turciei, dupa aceea vorbi Savfet pasi'a, Mahmud pasi'a, episcopulu armeano-catholicu si mai infocatu cá toti reprezentantele rabbinatului, care asecurá, ca judanii 'si voru sacrificá avere si sange pentru Turci'a. Vorbirile acestorú demnitari fura insocite de strigáte „hurra,“ si turcii inceputa a versá lacrime de entusiasmu.“

(Deputatiunea studentiloru maghiari) s'a intorsu din Constantinopole incarcata de decoratiuni. Szücs si Lukács au capetatu ordinulu Medsidie cl. a trei'a, Soos acelasi ordinulu cl. a patr'a, éra ceilalti toti clasea a cincia. Totu in tempulu acest'a a capetatu si contele Iosifu Zichy, feciorulu ambasadorelui austro-maghiaru in Constantinopole, ordinulu Medsidie classe prima, care se da numai la membri din case domnitórie. — Fiindu vorb'a despre deputatiunea studentiloru maghiari, nu va fi fora interesu a inregistrá aici ceea ce aflamu in diariulu „Pester Lloyd“, caruia cu datulu dela 24 Ian. i se scrie din Bucuresci urmatoriele: „Eri se respandise faim'a aici, ca deputatiunea studentiloru maghiari se va întórce acasa preste Bucuresci. Pe bazea acestei faime se incepu indata o agitatie febrile, spre a se arangiá o demonstratiune contra lorú. La or'a sosirei trenului se adunaseru sute de ómeni la gara, unii provediuti cu póme putrede, altii cu alte proiectile, destinate pe sém'a deputatiloru maghiari. Din fericire inse

deputatii n'au sosit. Inse o alta deputatiune a coloniei maghiare de aici, vedindu acést'a se duse la consulatu si-lu rogá, cá se intrevina la guvernul in favórea deputatiloru caletori. Viceconsululu Burián, respunse ca va provocá pe guvernul se impedece ori-ce demonstratiune. — Ni ar fi placutu se se fi intemplat, cá deputatii studentiloru maghiari se vina prin Bucuresci numai cá se fi vedutu, ce ar fi ajutatn provocarea aceea a vice-consululu, cu care se lauda judanulu corespondinte.

(Defraudare.) „Gazeta de Timisióra“ comunica, ca supremulu inspectoru scolaru alu comitatulu Borsiodu a defraudatu bani publici, salarie si stipendie de ale invetiatoriloru in suma de 2000 fl. si la cercetare a dechiaratu, ca dinsulu n'a defraudatu, ci numai a imprumutatu acesti bani, cari se róga a i se subtrage din salariu in rate lunarie; inse cu tóte aceste s'a intentatu contra lui processu criminalu.

(Literariu.) In Prag'a au aparutu de curendu o brosiura intitulata „Imperiulu danubianu“ de Aug. Renehr, care se ocupa cu monarchi'a austriaca in faci'a unui resbelu cu Russi'a. Din acésta brosiura reproducemu aci urmatóriele passagie: „Ungurulu orbitu prin aparinti'a unei partite compacte, visédia, ca patri'a sa se afla pe o insula in marea lumei si nu vede, ca propagand'a slava bate la usia, ca romanii gravitéza catra unu statu vecinu séu mai bine disu, sunt atrasi de acel'a, ca serbii sunt aprópe de a se rescolá, croatii inca nu voru avé ce face, decatu a se alaturá la miscarea de pe peninsul'a balcanica, éra slavacii inca se voru desteptá cu ajutorulu cehiloru, cari totudeun'a sunt conscii de ceea ce voiescu si ce facu. . . Déca se va validitá fantom'a panslavismulu si déca Russi'a 'si va estinde poterea in Europ'a, atunci numai Ungari'a este mam'a aceloru evenimente, inse de securu va fi sfasiata de catra copiii sei.“ Auctorele admitendu apoi eventualitatea unui resbelu intre Austri'a si Russi'a dice, ca Austri'a va trebui se pérda in totu casulu, déca nu va avé pe partea sa pe Germani'a.

(Scandalu in teatru.) Cetimu in unele foi din Romani'a, ca intr'una din serele lunei lui Ianuariu a. c. s'a intemplat in teatrulu celu mare din Bucuresci unu scandalu. Aveá se jóce betranulu artistu Millo, care anunciase intre altele si o piesa noua intitulata „Haine vechi si sdrentie politice.“ Acésta piesa nóua a atrasu unu publicu numerosu la teatru, cu atatu mai vertosu, fiindu-ca avea s'o jóce Millo, care acum prea raru se ivesce pe scen'a teatrulu celui mare, deórace acel'a este arendatu de Franchetti pentru opera italiana, si de artistulu romanu Pascali. Candu veni inse la rondu acésta piesa, cortin'a nu se redicá pana ce la insistinti'a publiculu impacientu se ivi pe scena intendantulu teatrulu si anunciá, ca comitetulu teatralu a opritu representarea acéstei piese. Caus'a opririi se dice a fi, ca pies'a lovesce fora crutiare in ómanii politici din partit'a conservativa séu alba. Anunciulu, ca comitetulu teatreloru a opritu jocarea acéstei piese, a irritatu publiculu, incatu multi dintre juni sarira preste orchestru pe scena spre a sili pe Millo, cá se jóce pies'a, inse intr'acéste se stinse si lampele din sala prin incuiarea robinetulu dela gaza. Tumultulu deveni mare pana ce in fine se mai linisci prin infacisirea lui Millo, care, desi la pucina radia de lumina, totusi jocá pies'a sdrentelor politice. — Acestu incidentu a formatu apoi obiectulu unei interpellatiuni catra ministrulu de instructiune publica in camera, care dechirá, ca d-sa n'a opritu jocarea acelei piese. Dlu primu ministru inca a observatu, ca desi nu consente, cá teatrulu se devina o maciua politica, totusi trebuia se se lase cá se se jóce pies'a, déca oprirea nu s'a facutu mai inainte de deschiderea teatrulu. — In urm'a espicatiuniloru date de ministri, camer'a inchise discussiuna, avendu deplima incredere, ca se va da satisfacere libertatiloru publice si constitutionale lovite.

Multiamita publica.

Copii fora tata, fora mama si frati ai defunctulu teologu absolutu Ioane Fratila venimu prin subscrisulu a aduce publica multiamita aceluia, care prin banatatea si indurarea s'a scapá sufletele

pure din gur'a perirei, aceluia, care prin vorbele sale dulci, mangaiia si imbarbatéza sufletele desperate, aceluia inainte caruia trebuie se se rusinéze malitiosii invidiosii cu unu cuventu toti aceia, ce portu pe capu-le coron'a nimicirei, impletita din viperile veninóse smulse de pe capulu furieloru infernale: ambitiunea, avariti'a si invidi'a si cari sunt cá si o usia, prin care navalescu calamitatile asupr'a omenimei, si pe cari mai curendu séu mai tardiu trebuie se-i ajunga blastemulu si urgi'a ceriului, respata fientieloru ingrate, aceluia, care in urm'a fapteloru sale nobile ce le-a facutu póte esclamá liniscitu si plinu de bucuria cu poetulu latinu:

Exegi monumentum aere perennius etc. aceluia, despre care póte dice unulu fia care conscientiosu cu S. Ioanu: „Sciu faptele lui, iubirea, credinti'a, constanti'a si faptele lui cele mai de pre urma au se fia mai mari cá cele prime, aceluia, despre care se póte dice cu s. Christostomu: ca demnu e se traiésca veneratu de toti, cá unulu ce nu traiésce numai pentru sene, venimu — dicu — se multiamimu Escelentiei sale domnulu metro politu si tata seraciloru, pentru ajutorulu datu in mai multe respecte — ne mai insirandule aici — atatu pana fratele nostru a fostu pre patulu doreriloru, catu si dupa ingroparea aceluia, platinu tóte datoriele facutu cu procurarea vestimenteloru lui necesarie, si a medicamenteloru consemnate de elu in tempu de mai bine de unu jumetate anu; fapta pentru noi, care securu-si va luá resplat'a in ceriu, dá, pentru ca rogatiunile nóstre curate, voru duce astfelu de fapta chiar' inainteá tronulu divin, stringundu-ne pre noi 4 nefericiti inocenti de pe la usiele ómeniloru, chiar' acumu in tempu de érna. Ti multiamimu Escelentia parinte bunu pentru tóte ajutoriele, ce le-ai intensu nóua, celoru amenintati de o ruinare totala; noi alta respata nu-ti potemu dá, decatu ca in tóte rogatiunile nóstre vomu roga ferbente pre acela, care a condusu pe unu Moise prin marea rosia, cá asemenea se te conduca pe tóte calile acestui teatru inensu, roga-vomu pre acel'a ce a datu unui Iosua coragiulu, cá cu o mana de ómeni se invinga o céta turbata de „Amalechiti“; rogalu-vomu — dicu — se-ti dè potere cá se invingi tóte obstaculele, ce ti voru stá inainte, se poti infrontá tóte marsieviele ómeniloru stricati; — 'lu vomu rogá in urma, ca se-ti dè o viatia lunga si fericita, cá astfelu ce fii spre marirea poporulu tie incredintiatu.

Patriotulu defunctulu.
Blasiu, 25 Ianuariu 1877.

La **Taborszky si Parsch** (Musikalienhandlung) in Budapest'a au mai aparutu urmatoriele piese:

1. Suite ungueresci pentru piano cu patru mani in 4 caiete, unulu cu 1 fl., complete cu 3 fl., de Henri Gobbi.
2. Dans la Clairière, Valse de Philippe Fahrbach jun., pentru piano 80 cr. si pentru voce cu acompaniare de piano 1 fl.
3. Circus polka repede de Philippe Fahrbach cu 50 cr.
4. In der Morgenröthe, marsch de F. Fahrbach cu 60 cr.
5. Kammeier polca francais de Wilh. Rosenzweig cu 50 cr.
6. Katzer marsch pentru piano, de Carlu Rohrbacher cu 60 cr.
7. Lesz ha lesz polca francais de Ellenbogen Adolf cu 50 cr.
8. Török induló marsiu de F. F. cu 60 cruceri.
9. Csárdás de Tisza Aladár. Nem ütök a jogászt ágyon. — Hull. Balat. közpén, — Csók, csók, csók, jaj be édes csók.
10. Vékony haja van a piros almának, — Kerek az én kalapom etc. etc.

M a i n o u.

— Diariulu „Kelet Népe“ i se comunica dela Vien'a, ca capitulatiunea lui Tisza este bine primita. Pertractarile se tienu numai cá se se acopere rusinea, ce are se urmeze dupa acésta capitulatiune. Dlu Tisza ar' fi primitu dejá propunerea guvernulu austriacu, cá cestiunea bancei se se lase in

suspensu inca vr'o cinci ani, pre care tempu se s'inchiaie cu banc'a nationale austriaca unu pactu provisoriu.

Pravulu Seidlitz

din stabilimentulu lui Moll.

ADMONTIUNE!

Acestu pravu numai atunci este genuinu, candu se va vedé, ca pre etichett'a fia carei cuthie este imprimatu vulturulu si firm'a mea.

Prin sentintie penale judecatoresci s'a constatatu de repetite ori falsificarea firmei si a marcei mele scutitorie; pentru aceea admoniezu si facu atentu pe onor. publicu, ca se se ferésca de a cumperá asemeni falsificatiuni, cari sunt preparate cu scopu de a insielá.

Pretulu unei cuthiore originale sigilate este 1 fl. v. a.

Se afla genuinu la firmele insemnate mai la vale cu 1

Rachiu de trevere (drojde)
destilatu cu sare. (Franzbranntwein).

Acest'a este medicamentulu celu mai siguru si de mai mare incredere, mediculu propriu intru ajutorulu omenime suferinde la totu felulu de inflamatiuni interne si externe, contra celoru mai multe morburi, vulnerari de tóta natur'a, contra dorei de capu, de urechi si de dinti, contra vetermariloru vechi si a raneloru deschise, contra racului, a aprinderiloru, a ochiloru inflamati, contra asiá numiteloru pocituri séu intiepenituri, candu in urm'a unei receli un membru alu corpulu nu se mai poté miscá, cu unu cuventu contra morburiloru si vetermariloru de tóta natur'a.

Se capeta in butelióre dimpreuna cu instructiunea necesaria spre a se poté folosi cu 80 cr. val. a.

Genuinu numai la firmele insemnate cu †.

Untura de pesce

de M. Krohn & Comp. in Bergen (Norvegi'a).

Acésta untura este unic'a, care intre tóte sortele si calitatile de untura, ce obvinu in comerci, este mai potrivita spre scopuri de medicina.

Pretulu unei butelie dimpreuna cu instructiunea necesaria 1 fl. v. a.

Genuina la firmele insemnate cu *.

A. Moll Tuchlauben, aprópe de Bazaru, in Vien'a.

Deposite: Brasiovu: (x†) Eduard Fabick, apothecariu; (x*) Ferdinand Jekelius, apothecariu; (x†) S. P. Mailatu; (x) Demeter Eremia, (x) Ed. Kugler, apothec.; **Bistritia:** (x) Carolu Lang, apothecariu; **Dev'a:** (x) Greg. Lengyel, apothecariu; **Deesiu:** (x†) Sam. Kremer; **Sant-Martinu:** (x) Ed. Fischer, apoth.; **Alb'a-Iuli'a:** (x†) Jul. Fröhlich, apothecariu; **Sibiu:** (x†) C. Müller, apoth.; (x*) Friederic. Thallmayer; (x*) F. A. Reissenberger; **Uior'a:** (x) Al. C. Ujváry, apothecariu; **Tergulu-Muresiului:** (x) M. Bucher; **Ili'a muresiana.** (x) C. Hoffinger, apothecariu; **Mediasiu:** (x†) J. F. Guggenberger; **S. Sabesiu:** (x) J. C. Reinhardt, apothecariu; **Petrosieni:** (x) G. Gerbert, apothecariu; **Rupea (Coalmu):** (x) Eredii lui Sam. Nagelschmidt, apoth.; **Sighisióra:** (x) (13) Josifu B. Teutsch.

Siropu Pagliano, trasu directu din Florentia, cunoscutu in genere, ca are efectulu de a curati sangele, 1 flacon 1 fl.; una ladutia cu 12 flacone se tramite franco cu avistu postalu, priminduse 10 fl.

A. MOLL, c. r. liferante Curtii Vien'a, Tuchlauben Nr. 9.

Cursurile

la bursa in 3 Eebruaru 1877 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 79	cr v. a.
Napoleoni	—	—	9	76 1/2 " "
Augsburg	—	—	114	80 " "
Londonu	—	—	122	20 " "
Imprumutulu nationalu	—	—	68	95 " "
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	63	55 " "

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.

Redactoru respundietorin si Editoru

IACOBU MURESIANU.